

**ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ  
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ УРАЇНИ**



**КОЗАК ІВАН ПАВЛОВИЧ**

УДК 351:323.15(477)

**РЕАЛІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ  
ЗМІН**

25.00.01 – теорія та історія державного управління

**АВТОРЕФЕРАТ**

дисертації на здобуття наукового ступеня  
кандидата наук з державного управління

**КИЇВ - 2020**

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Інституті підготовки кадрів державної служби зайнятості України.

**Науковий керівник** – доктор наук з державного управління, професор  
**ВОЙТОВИЧ Радмила Василівна**,  
Інститут підготовки кадрів державної служби  
зайнятості України, ректор.

**Офіційні опоненти:** доктор наук з державного управління, професор  
**ГУРКОВСЬКИЙ Володимир Ігорович**,  
Всеукраїнська громадська організація “Центр  
досліджень проблем публічного управління”,  
перший заступник директора

кандидат наук з державного управління  
**КАНАВЕЦЬ Марина Володимирівна**,  
Центр адаптації державної служби до стандартів  
Європейського союзу,  
директор

Захист відбудеться *«9» грудня 2020 року о 15-й годині 30 хв.* на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.891.02 Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України за адресою: 03038, м. Київ, вул. Нововокзальна, 17, к. 205.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України (03038, м. Київ, вул. Нововокзальна, 17).

Автореферат розісланий *07 листопада 2020 року*.

Вчений секретар  
спеціалізованої вченої ради



М. З. Масик

## ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

**Актуальність теми.** Методологічна конструкція розвитку сучасних систем публічного управління в умовах інституційних змін зумовлює доцільність розроблення багаторівневих підходів щодо виявлення сталості зв'язків та закономірностей налагодження зворотної взаємодії між інститутами зміцнення сервісного потенціалу держави, артикуляції нового структурно-функціонального призначення суспільства. Формування нового інституціонального дизайну сфери публічного управління України увиразнює необхідність розроблення нормативів, правил та процедур, які б забезпечили ефективність взаємодії інститутів публічної влади та інститутів громадянського суспільства. Новітній контекстний ряд «винайдення» опції ефективності публічного управління артикулює необхідність запровадження перманентної зміни інститутів, які забезпечують реалізацію його сервісного потенціалу. Це відповідним чином надає технологічній структурності процесам публічного управління, зважаючи на це практика їх реалізації перебуває в імперативній залежності від інституціональної конструкції та деконструкції нормативів, які визначають відповідні приписи діяльності сервісних інститутів.

В умовах інституціональних змін відбувається формування нового простору публічного управління в межах якого формується множинність рівнів регулювання, стимулювання та збалансування управлінських дій, кореляція стратегій оперативного втручання у практику забезпечення його ефективності. Нормативи та правила, які регламентують сферу публічного управління, потребують відповідної матриці легітимності за умови гарантування нової якості функціонування інститутів суспільства та держави. Це безпосередньо вимагає від вітчизняної системи публічного управління ініціювання інституціональних змін, які б створювали умови для запровадження механізмів формування державних стратегій сталого розвитку, погоджених інтересами громадянського суспільства. З огляду на це інституціональні зміни у сфері публічного управління, закладаючи новітні нормативи для результативності його функціонування, створюють платформу для виникнення нових форм організації суспільства у формі побудови держави розвитку та персоніфікованої держави в Україні. Деконструкція інституціональних та інституційних традицій у сфері публічного управління є методологічною ознакою утвердження демократичної практики самоорганізаційної взаємодії органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства. Інституційні зміни, стимулюючи активну участь інститутів громадянського суспільства у процесах реалізації публічного управління, закладають новий стандарт для реалізації суспільно легітимованої результативної публічної політики.

Загальнометодологічні аспекти аналізу публічного управління в умовах інституційних змін закладені у працях таких західноєвропейських вчених, як: А.Амсен, Н.Андерсон, Х.Арендт, З.Бауман, Д.Белл, І.Валлерстайн, П.Друкер, М.Йонг, Б.Каммінгс, М.Кастельс, Дж.Кейн, Р.Кайрен, Р.Кроррінг, Н.Флігстін, П.Еванс, А.Ведеман, У.Баумоль, У.Лацонік, Д.Норт, Дж.Най, Е. Де Сото, Дж.Б'юкенен, Г.Таллок, У.Нісканен, М.Олсон, Е. Крюгер, Д.Мюллер та ін.

Інструментальність реалізації публічного управління в умовах формування новітнього інституційного дизайну представлена в дослідницьких підходах: Т.Арсона, В.Коллінза, Б.Кроузета, Дж.Малгена, Д.Нормана, С.Паерсона, Е.Паїна, К.Поппера, Дж.Саймона, В.Томаса, Е.Торренса, О.Тоффлера, А.Тойнбі, Х.Уайтона, У.Уеллса, Ю.Хабермаса, С.Хейя, Ф.Фукуями, М.Харрінгтона, О.Хеффе, П.Штомпки та ін.

У межах вітчизняних дослідницьких підходів різні аспекти забезпечення ефективності публічного управління України в умовах інституційних змін виступали об'єктом дослідження у працях таких вчених, як: В.Баштанник, К.Ващенко, Р.Войтович, В.Волянський, П.Ворона, Н.Діденко, Г.Дмитренко, К.Дубич, Н.Гончарук, В.Гошовська, Л.Новак-Каляєва, Ю.Ковбасюк, Н.Липовська, А.Рачинський, В.Рижих, А.Семенченко, С.Чукот, Н.Ярошта ін.

Незважаючи на значний діапазон наукових розробок з даної проблематики, комплексного дослідження публічного дослідження та шляхів його реалізації в умовах інституційних змін не здійснювалось. З огляду на це артикулюється доцільність дослідження актуальних наукових і прикладних проблем реалізації публічного управління, впливу на нього відповідних інституційних змін, адміністративного реформування як функціональної умови їх запровадження, інституційної модернізації та інституційної політики як інструментів забезпечення ефективності публічного управління України в умовах інституційних змін. Методологічне розроблення даної проблематики сприяє розвитку теорії публічного управління, поглибленню уявлень щодо розвитку інституціонального потенціалу сучасної системи публічного управління.

**Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.** Дане дисертаційне дослідження виконувалось у межах науково-дослідної роботи з наступних тем: “Модернізація та підвищення ефективності публічного управління у сфері зайнятості в Україні в контексті євроінтеграції” (ДЄ №01118U003561), “Управління інноваційно-інвестиційним розвитком регіону в умовах децентралізації та регіональної демократії” (ДЄ № 0118U005266), “Дослідження проблематики розвитку прямих форм демократії в Україні в умовах децентралізації” (ДЄ №01118U003560), в рамках яких дослідником конкретизовано інституційну політику як інструмент забезпечення ефективності публічного управління України в умовах інституційних змін та ідентифіковано реформування у сфері публічного управління як функціональну умову реалізації цих змін.

**Мета і завдання дослідження.** Метою дисертаційного дослідження є науково-теоретичне обґрунтування реалізації публічного управління в умовах інституційних змін та розроблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення процедур та технологій його реалізації у сучасних умовах суспільного розвитку. Досягнення поставленої мети передбачає вирішення відповідних завдань:

– розкрити теоретико-методологічні засади дослідження публічного управління в умовах інституційних змін, охарактеризувати їх зміст у сфері публічного управління як об'єкт наукового аналізу;

– дослідити особливості реалізації публічного управління в умовах інституційних змін;

– здійснити структурно-функціональний аналіз інституційних змін та інституційного управління у сфері публічного управління як структурний елемент його функціональної деконструкції;

– ідентифікувати реформування у сфері публічного управління як функціональну умову реалізації його інституційних змін;

– охарактеризувати інституційну модернізацію у сфері публічного управління як засіб забезпечення його інституційних змін;

– дослідити інституційні зміни як інструменти підвищення ефективності діяльності інститутів публічного управління України;

– конкретизувати інституційну політику як інструмент забезпечення ефективності публічного управління України в умовах інституційних змін;

– запропонувати шляхи побудови держави розвитку та персоналізованої держави як інструмент ефективної реалізації публічного управління України в умовах інституційних змін.

*Об'єкт дослідження* – публічне управління в умовах інституційних змін.

*Предмет дослідження* – інструментарій реалізації публічного управління в умовах інституційних змін.

*Методи дослідження.* Теоретико-методологічною основою реалізації дослідницької мети слугує використання таких загальнонаукових і спеціальних методів, як: історичний (систематизовано основні дослідницькі підходи до публічного управління в умовах інституційних змін у межах вітчизняної та зарубіжної науки), логічний (розкрито сутність та основні концепції побудови держави розвитку та персоналізованої держави як інструменти ефективної реалізації публічного управління України в умовах інституційних змін), опису (досліджено сутність та основні концепції реалізації інституційних та інституціональних змін), порівняння (співставлено моделі реалізації публічного управління в умовах інституційних змін у межах західноєвропейських систем державного управління та наведено їх імплементацію у вітчизняну практику), аналізу (охарактеризовано теоретико-методологічні засади дослідження публічного управління), синтезу (здійснено структурно-функціональний аналіз реалізації інституційних змін у сфері публічного управління), дедукції (розкрито сутність держави як суб'єкта реалізації інституційних змін у сфері публічного управління в сучасних умовах суспільного розвитку), узагальнення (охарактеризовано інституційні зміни та інституційне управління у сфері публічного управління як структурні елементи його функціональної деконструкції), моделювання (запропоновано модель реформування у сфері публічного управління як функціональну умову реалізації його інституційних змін), аналітичний (ідентифіковано інституційні зміни як інструмент підвищення ефективності діяльності інститутів публічного управління України), аксіоматизації (охарактеризовано інституційну модернізацію у сфері публічного управління як засіб забезпечення його інституційних змін), аналогії (розкрито

зміст інституційної політики як інструменту забезпечення ефективності публічного управління України в умовах інституційних змін).

Інформаційною базою дослідження є наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених, нормативно-правові акти та директивні документи, які стосуються питань формування та реалізації інституційної модернізації й інституціональної політики як інструментів забезпечення ефективності публічного управління України в умовах інституційних змін. На цій основі обґрунтовано необхідність розроблення вітчизняної моделі сталості реалізації публічного управління в умовах інституціональної деконструкції.

**Наукова новизна одержаних результатів** полягає в теоретико-методологічному обґрунтуванні публічного управління в умовах інституційних змін. На цій основі розроблено практичні рекомендації щодо інструментарію забезпечення його реалізації, що конкретизовано у таких наукових положеннях, де:

*уперше:*

– ідентифіковано зміст інституціональної політики як інструменту забезпечення ефективності публічного управління України в умовах інституційних змін, під якою розуміється сукупність дій держави, які запроваджуються в напрямку формування нових та усуненні старих або трансформації чинних інститутів, що закладає методологічні й технологічні стандарти функціонування системи публічного управління. Систематизовано інструменти інституціональної політики, серед яких: 1) встановлення відповідних нормативів, за якими мають функціонувати органи публічної влади; 2) трансформація взаємодії органів публічної влади та суспільства в напрямку забезпечення її відкритості та прозорості; 3) оновлення нормативно-правових принципів діяльності інститутів публічного управління, які визначають стратегічні й тактичні рамки для функціонування системи публічного управління. Виявлено необхідність формування ефективної інституціональної матриці функціонування інститутів публічного управління, які б слугували паритетності реалізації інтересів суспільства та держави;

– сформульовано авторське розуміння побудови держави розвитку (модель держави, яка передбачає побудову «продуктивного» інституціонального середовища, яке б формувало інституціональні умови для розвитку інститутів держави, базується на запровадженні інтенсивних інноваційних технологій стратегічним пріоритетом яких є реалізація «інституціональних проєктів», спрямованих на ініціювання та стимулювання нововведень у сфері організації системи публічного управління) та персоніфікованої держави (форма організації суспільства, яка базується на запровадженні персоналізованої методології, яка передбачає структурне врахування інтересів та потреб кожної суспільної групи, формування на реалізацію критеріїв довіри громадян до її інститутів, що слугує інструментальному «впорядкуванню взаємовідносин між людьми») як засіб ефективної реалізації публічного управління України в умовах інституційних змін. Встановлено, що «держава розвитку», як модель організації держави в умовах інституційних змін, «заточена» на досягнення конкретних цілей управлінської динаміки, тоді коли персоніфікована держава задає

індивідуалізовані цілі та стандарти організації системи публічного управління, які забезпечують формування довіри суспільства до інститутів держави;

– конкретизовано інституційні зміни (постійний та безперервний процес кількісних та якісних змін інституційної структури діяльності органів публічної влади шляхом утвердження нових нормативів (формальних та неформальних правил), що забезпечує трансформацію різних політичних, економічних та соціально-правових інститутів) та інституційне управління (формування певних інституційних умов, які забезпечують запровадження результативної корекційної практики, що гарантує сталість функціонування публічного управління в умовах зміни цільових пріоритетів діяльності його суб'єктів на основі запровадження оперативного та стратегічного управління, нормативного та цільового підходів такої діяльності) у сфері публічного управління як структурні елементи його функціональної деконструкції;

*удосконалено:*

– підхід до розуміння держави як суб'єкту реалізації інституційних змін у сфері публічного управління, який забезпечує зміну суспільно-політичних відносин між суб'єктами публічного управління. Наведено основні компоненти ресурсного потенціалу держави щодо забезпечення зміни функціонування її інституцій, серед яких: ефективність систем державного і муніципального управління; запровадження дієвих механізмів «зворотного зв'язку» між суспільством та державою;

– методологію реформування у сфері публічного управління як функціональну умову реалізації інституційних змін, відповідно до чого під ним розуміється цілеспрямована зміна певної сукупності інститутів, яка забезпечує їх трансформаційну зміну (управлінських інститутів, що передбачає зміну набору взаємопов'язаних формальних та неформальних правил) шляхом створення структурованого інституційного простору, який слугує досягненню визначених цілей щодо оновлення інституційного середовища публічного управління, закладаючи нові інституціональні нормативи для взаємодії суспільства та органів публічної влади; на підставі цього розроблено інституційний дизайн реформування як чітко структурований перелік цілей, причин змін, а також політичних та адміністративних ресурсів забезпечення таких змін, які бажають запровадити нові інституційні структури та процеси або осучаснити існуючі;

– зміст поняття «інституційна модернізація» у сфері публічного управління як засіб забезпечення його інституційних змін, як: 1) «технологічне перезавантаження» у діяльності органів публічної влади, яке передбачає повну або часткову реструктуризацію їх функцій; 2) процес реновації, який передбачає технологічну заміну інструментарію інститутів його функціонування. Класифіковано її види (модернізація держави, модернізація економіки, модернізація галузей промисловості, модернізація кластерів), які передбачають створення ефективних інституцій щодо довгострокового вирішення її стратегічних та тактичних проблем функціонування;

– ідентифікацію особливостей реалізації публічного управління в умовах інституційних змін, що дозволило розкрити його внутрішньоструктурний зміст

та специфіку деконструкції традиційних інституційних структур. На підставі чого встановлено результативність її операційно-адміністративної складової, що й привело до виникнення концепції «нового публічного менеджменту» та увиразнило особливу доцільність посилення сервісного потенціалу держави. Обґрунтовано вплив інституційних змін на сферу публічного управління, що слугує стабілізації інституційного балансу влади, передбачає запровадження системних реформ, які забезпечують докорінну модернізаційну зміну інституційних відносин;

*набули подальшого розвитку:*

– аналіз інституційних змін як інструмент підвищення ефективності діяльності інститутів публічного управління України, які передбачають побудову нового конструкту функціонування системи органів публічної влади, зумовлюють принципово нову методологію прийняття публічних рішень та їх реалізацію. Визначено кореляцію між ефективністю публічного управління, що передбачає оптимізаційну синергію інституційних змін, які характеризують зміну інституційної структури функціонування органів публічної влади внаслідок чого оновлюється набір формальних та неформальних правил, які визначають інституціональний простір їх діяльності. Ранжовано основні фактори (екзогенні, ендогенні, інкрементальні, еволюційний та революційний процеси), які забезпечують інституційні зміни у сфері публічного управління України. Класифіковано основні типи інституційних змін (інкрементальні, еволюція інститутів, революційні). Встановлено, що забезпечення функціонування системи публічного управління України передбачає передусім запровадження дискретних змін, які мають відбуватись еволюційним шляхом і гарантувати відповідний рівень технологічної рівноваги між суб'єктами публічного управління, з одного боку, а з іншого — між суспільством та органами публічної влади;

– класифікація параметрів інституційних змін: 1) зміни, які базуються на збереженні організаційної та структурної спадкоємності інституцій; 2) зміни, які спрямовані на забезпечення ефективної діяльності інституцій, що синхронізується з внутрішніми цінностями наявних інституційних структур, процедур та правил. Доведено, що інституційні зміни у сфері публічного управління стають можливими лише за умови налагодження детермінованої взаємодії між «інституційною трансформацією» та «політичною модернізацією», які створюють новий інституційний дизайн паритетного врахування інтересів різних груп та норм;

– вивчення відмінностей: між публічним управлінням (планування, організація, керівництво, координація та контроль у сфері організації діяльності органів публічної влади); державним (організаційно-управлінський вплив держави на сферу суспільних відносин, що забезпечує стабільність функціонування її публічного простору) та соціальним (фундаментальний інструмент інтегративного об'єднання суспільства та його вплив на функціонування соціальних інститутів держави) управлінням.



**Практичне значення одержаних результатів** полягає у розробці теоретико-методологічних і практико-прикладних положень, оформлених у конкретні пропозиції, які можуть бути реалізованими й складатимуть основу оптимізації інструментарію реалізації публічного управління в умовах інституційних змін.

Одержані наукові результати знайшли практичне впровадження в діяльності: Обухівської районної державної адміністрації (довідка про впровадження від 23 квітня 2020 року №60/07-25/1177); Баришівської районної в місті Києві державної адміністрації (довідка про впровадження від 01 липня 2020 року №01.01-19/425); Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України (довідка про впровадження від 03 липня 2020 року).

Розроблені теоретико-практичні положення, висновки та рекомендації можуть бути використані у дослідженнях, програмах та проектах відповідних органів державної влади, науково-дослідних інститутах, навчальних закладах та структурах підвищення кваліфікації щодо питань публічного управління, нормативно-правового забезпечення ефективності його реалізації в умовах інституційних змін в Україні.

Запропоновані теоретичні положення та практичні рекомендації можуть також становити оптимізаційну основу реалізації публічного управління України в умовах інституційних змін.

**Особистий внесок здобувача.** Наукові положення, висновки та практичні рекомендації, які характеризуються новизною і становлять цінність для розвитку науки публічного управління, отримані автором самостійно.

**Апробація результатів дослідження.** Основні положення дисертаційного дослідження були презентовані та обговорені на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, зокрема: «Наукові дослідження, відкриття та розвиток технологій в сучасній науці» (м. Харків, 2020 р.), «Роль держави у процесах ініціювання результативних інституційних змін. Сучасний рух науки» (м.Дніпро, 2020 р.), «Науково-практичне забезпечення надання публічних послуг в умовах децентралізації» (Київ, 2020), «Державне управління в Україні: виклики та перспективи» (м.Запоріжжя, 2020), «Проблематика процесу децентралізації надання послуг в об'єднаних територіальних громадах» (м.Київ, 2020).

**Публікації.** Наукові результати дисертаційного дослідження опубліковано в 11 наукових працях, зокрема: 5 статей – у наукових фахових виданнях з публічного управління, з них 1 публікація в іноземному фаховому виданні та 5 публікацій у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

**Структура дисертації.** Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Її основний текст викладено на 224 сторінках, загальний – становить 201 сторінку і включає 210 найменувань використаних джерел.

## ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **вступі** обґрунтовано актуальність, стан розроблення теми дисертаційної роботи, сформульовано мету та визначено завдання, об'єкт і предмет дослідження, наведено ступінь наукової новизни одержаних результатів, їх теоретичне та практичне значення, подано дані щодо апробації дисертації та публікацій, які підтверджують результати дослідження.

У **першому розділі** – *«Теоретико-методологічні засади дослідження публічного управління в умовах інституційних змін»* – розкрито зміст публічного управління, ідентифіковано сутність інституційних змін, досліджено особливості реалізації публічного управління в умовах інституційних змін.

Охарактеризовано методологію переходу від державного управління до публічного управління в межах різних політико-адміністративних систем, на підставі чого показано відсутність концептуально-системного осмислення його структурно-функціонального призначення в сучасних умовах суспільного розвитку, що полягає у збереженні статичності взаємодії суспільства та держави та передбачає утвердження єдиних цільових стандартів розподілу владних повноважень, спрямованих на координацію публічного простору.

Встановлено відмінність між публічним управлінням та публічним менеджментом, де акцентується увага на детермінованій діяльності суб'єктів публічної діяльності, між державним та соціальним управлінням. Досліджено інституційні зміни у сфері публічного управління як об'єкт наукового аналізу, що дозволило систематизувати гностичні підходи до ідентифікації державних інститутів, покликаних встановити баланс та відмінність між політичними та адміністративними інтересами, що призводить до виникнення нових інституційних структур та функцій діяльності органів публічної влади. Виявлено інституційну деконструкцію системи публічного управління як фактор здійснення інституційних змін, які дозволяють органам публічної влади конвертувати нові цілі та ситуативні перемінні в результати управління змінами. Доведено виникнення «нового інституціоналізму» та його вплив на сферу публічного управління, що призвело до розширення сфери представницьких інтересів та створило передумови для розширення участі громадян у державному управлінні.

Здійснено методологічну ідентифікацію особливостей реалізації публічного управління в умовах інституційних змін, що дозволило розкрити його внутрішньо-структурний зміст та специфіку деконструкції традиційних інституційних структур. На підставі чого встановлено результативність її операційно-адміністративної складової, що й привело до виникнення концепції «нового публічного менеджменту», який викрив суперечливість результативності традиційної бюрократичної практики, що увиразнило особливу доцільність посилення сервісного потенціалу держави. Обґрунтовано новий методологічний контекст публічного управління в умовах інституційних змін, який базується на розумінні державних інституцій, покликаних забезпечувати відповідний баланс функцій взаємодії суспільства та держави шляхом самообмеження статусно-функціональної ролі держави на користь суспільства.

Охарактеризовано нову модель інституціоналізації сфери публічного управління, яка базується на поєднанні політичної підзвітності та адміністративного менеджеризму, скоординованої інститутами громадянського суспільства, що передбачає формування мережевої структури взаємодії державних, приватних та громадських організацій та зумовлює необхідність формування та реалізації нового ієрархічного адміністрування, яке базується на розширенні міжкомунікативної взаємодії між основними суб'єктами сфери публічного управління. Встановлено, що нова модель «якісного управління» (good governance) визначається не силою держави, зорієнтованою на виконання прийнятих рішень, а її спроможністю створювати та підтримувати мережеві структури, у межах яких вона спільно з приватними особами та груповими інтересами виробляє ефективну систему управління суспільством.

Встановлено, що в умовах інституційних змін публічне управління досить часто набуває інертних ознак, що засвідчує прагнення запровадження нормативних критеріїв функціонування інституцій, а з іншого боку – вказує на абсолютну делегітимність та подвійну природу інституцій у сфері публічного управління, що характеризується діаметральністю інтересів між суб'єктами сфери публічного управління.

У **другому розділі** – *«Структурно-функціональний аналіз реалізації інституційних змін у сфері публічного управління»* – розкрито роль держави як суб'єкта реалізації таких змін, інституційні зміни та інституційне управління як структурні елементи функціональної деконструкції публічного управління, реформування у сфері публічного управління як функціональну умову реалізації його інституційних змін та інституційну модернізацію у сфері публічного управління як засіб забезпечення його інституційних змін, що конкретизовано у відповідних положеннях, які розкривають зміст авторського підходу.

Окреслено державу як суб'єкт реалізації інституційних змін у сфері публічного управління, яка забезпечує зміну суспільно-політичних відносин між суб'єктами публічного управління. Наведено основні компоненти ресурсного потенціалу держави щодо забезпечення зміни функціонування її інституцій, серед яких: ефективність систем державного й муніципального управління; запровадження дієвих механізмів «зворотного зв'язку» між суспільством та державою; включення інтересів усіх суспільних груп у політичний процес. Ідентифіковано суб'єктний статус функціонування держави щодо реалізації інституційних змін у сфері публічного управління як організації зі створення «фундаментальних колективних благ», яка перебуває у тотальній залежності від інтересів громадянського суспільства.

Доведено, що держава, визначаючи відповідні «правила гри» для суб'єктів публічного управління, формує відповідний інституційний простір для результативної діяльності органів публічної влади та суспільства й виступає у ролі «інституційного регулятора», який задає певні «методологічні рамки» для відповідних відносин, які формуються у процесі запровадження відповідних змін. Держава, ініціюючи й просуваючи відповідні зміни в діяльності інститутів сфери публічного управління, закладає необхідні формальні (прийняття чи зміна законодавства) та неформальні (зміна ціннісних пріоритетів діяльності

інститутів, оновлення принципів, запровадження нової ідеології) зміни, які слугують стабілізуючою умовою її ефективного розвитку.

Ідентифіковано інституційні зміни та інституційне управління у сфері публічного управління як структурні елементи його функціональної деконструкції. На підставі цього розкрито сутність інституційних змін, під якими розуміється постійний та безперервний процес кількісних та якісних змін інституційної структури діяльності органів публічної влади шляхом утвердження нових нормативів (нормальних та неформальних правил), що забезпечує трансформацію різних політичних, економічних та соціально-правових інститутів, розкрито їх статику та динаміку розгортання у різних сферах суспільного життя. Ідентифіковано основні фактори, типи, які забезпечують реалізацію інституційних змін, відповідно до яких відбувається формування нових нормативів діяльності суб'єктів публічного управління, що слугує утвердженню розподільчого ефекту, за якого суспільство й інститути держави отримують спільні, паритетні переваги від таких змін. Систематизовано основні функції інституційних змін у сфері публічного управління, серед яких: встановлення нормативів відповідно до яких функціонує інституційний простір держави; запровадження низки процедур та інструментальних рішень щодо подолання відповідних відхилень від визначених інституційних нормативів; структурування інституційної взаємодії суб'єктів публічного управління відповідно до правил, спрямованих на унормування їх інституційної поведінки.

Досліджено реформування у сфері публічного управління як функціональну умову реалізації інституційних змін, відповідно до чого під ним розуміється цілеспрямована зміна певної сукупності інститутів, яка забезпечує їх трансформаційну зміну (зміну управлінських інститутів, яка передбачає зміну набору взаємопов'язаних формальних та неформальних правил) шляхом створення структурованого інституційного простору, який слугує досягненню визначених цілей щодо оновлення інституційного середовища публічного управління, закладаючи нові інституціональні нормативи для взаємодії суспільства та органів публічної влади. Встановлено, що реформування має здійснюватися відповідно до ідеальної моделі облаштування структури інституційного простору держави, основу якої визначають «інваріантні закони» та «універсальні регулятиви», які закладають нові стандарти для діяльності суб'єктів публічного управління. Охарактеризовано детермінанти інституційних змін, розроблено інноваційну практику зміни інституційного середовища взаємодії суспільства та держави, яка передбачає запровадження технологічних прийомів, підвищення сервісної спроможності публічного управління. З'ясовано, що реформування у сфері публічного управління, задаючи нову нормативність для його функціонування шляхом створення інституцій нового технологічного порядку, блокує певну симетричність інституційного простору в умовах переважання структурного впливу одних чи інших інституцій. Ідентифіковано його рівні (інституційні інновації без довгострокових цілей, визначених у межах відповідного стратегічного плану; тип змін, який передбачає вторинну модернізацію).

Окреслено реформування у сфері публічного управління як інструмент «інституційного проєктування», який забезпечує результативність досягнення відповідних цілей у різних сферах суспільного життя. Розроблено інституційні нормативи реформування, серед яких: складання проєкту реформ; лобіювання проєкту; створення й підтримання проміжних інститутів для його реалізації; реалізація проєкту; адаптація системи до нового інституту. Доведено, що реформування у сфері публічного управління, аби гарантувати відповідну сталість інституційних змін, передбачає досягнення взаємовигідних умов для органів публічної влади та громадськості, що дозволяє зняти між ними розподільчий конфлікт. Складено алгоритм модернізації системи публічного управління (розроблення правових актів, створення ідеальної моделі публічної служби), який характеризує процесуальну сторону підготовки та реалізації реформування, яке розкриває причинно-наслідковий зв'язок між вимогами суспільства з одного боку, та інституційними потребами органів публічної влади з іншого боку. Встановлено, що закон, як інституційна норма для реформування публічного управління без взаємопов'язаних правил та процедур, які закладають ціннісно-технологічну структуру таких змін, не гарантує успішність втілення реформаційної політики держави. Розроблено інституційну структуру управління процесами реформування у сфері публічного управління, яка характеризує перетворення концептуальних політико-правових пріоритетів у стратегію конкретних дій щодо зміни чинного інституційного середовища, яке задає відповідні параметри інституційної трансформації діяльності органів публічної влади.

Доведено, що результативність інституційної модернізації щодо забезпечення інституційних змін залежить від прогресивної модернізації інститутів, які формують інституційну систему публічного управління на основі запровадження новітніх технологій у різних сферах суспільного з метою забезпечення «високорозвиненої сфери публічних послуг». На основі цього розроблено підхід до розмежування прогресивної та прискореної інституційної модернізації у сфері публічного управління, що визначає відмінність динаміки відповідних інституційних змін. Встановлено причини виникнення інституційних пасток, які системно перешкоджають забезпеченню інституційних змін у діяльності органів публічної влади засобом попередження яких виступає мінімізація впливу відповідних інституційних викликів та запровадження системних реформ.

У **третьому розділі** – *«Інструментарій забезпечення ефективності публічного управління України в умовах інституційних змін»* – розроблено інструментарій забезпечення ефективності публічного управління України в умовах інституційних змін, відповідно до чого охарактеризовано основні засоби та процедури його реалізації, враховуючи інституційні виклики даного періоду.

Ранжовано основні фактори, які забезпечують інституційні зміни у сфері публічного управління України та класифіковано основні типи інституційних змін. Встановлено, що забезпечення функціонування системи публічного управління України передбачає передусім запровадження дискретних змін, які мають відбуватись еволюційним шляхом і гарантувати відповідний рівень

технологічної рівноваги між суб'єктами публічного управління, з одного боку, а з іншого, - між суспільством та органами публічної влади. Доведено, що лише безперервність інституційних змін у сфері публічного управління України гарантує інституційну рівновагу його інститутів, що й слугує ефективності його функціонування.

З'ясовано, що в разі неспівпадіння очікувань суспільства з результативністю інституційних змін, які здійснюють органи публічної влади радикально змінюється інституціональна траєкторія публічного управління внаслідок чого його інституціональна матриця стає неспроможною гарантувати ефективність функціонування внутрішніх інституцій. З'ясовано, що саме громадянське суспільство, визначаючи й формуючи інституціональну структуру публічного управління, забезпечує «правильний вектор» інституціональних змін, відповідно до яких забезпечується стратегічний розвиток держави. Показано, що основною проблемою результативності ініційованих органами публічної влади інституційних змін, а також ефективності функціонування системи публічного управління України є технологічна невідповідність якості діяльності інститутів публічного управління структурно-функціональним умовам сучасного розвитку держави.

Обґрунтовано необхідність формування ефективної інституціональної матриці функціонування інститутів публічного управління, які б слугували паритетності реалізації інтересів суспільства та держави; на підставі цього показано, що держава в межах системи публічного управління України має виступати активним суб'єктом, який задає правила гри для ініціювання та пролонгації зміни інституційної динаміки, що дозволить відповідним інститутам набути відповідної гнучкості, мобільності й соціально-орієнтованої змістовності. Показано, що взаємодія між національними та наднаціональними інституціями шляхом дотримання спільних нормативів формування та реалізації публічної політики слугує стабільності їх розвитку в умовах інституційної деконструкції, що закладає новітню практику розвитку інституціональних відносин, яка створює умови для керованості соціально-політичними процесами реалізації загальнонаціональних цілей суспільного розвитку.

Розкрито зміст персоналізованої держави як форми організації суспільства, що базується на запровадженні персоналізованої методології, яка передбачає структурне врахування інтересів та потреб кожної суспільної групи, формування на реалізацію критеріїв довіри громадян до її інститутів, що слугує інструментальному «впорядкуванню взаємовідносин між людьми». Встановлено, що синхронна взаємодія держави та суспільства, яка передбачає побудову персоналізованої держави, спроможної сформувати інституціональний простір, який би дозволив громадянам через інститути держави вирішувати приватні інтереси. З'ясовано, що досягнення методологічної й технологічної сумісності між інтересами суспільства та держави дозволяє побудувати нову інституціональну реальність, яка закладе оптимізаційну практику для функціонування системи публічного управління. Доведено, що побудова персоналізованої держави в Україні як інструмент підвищення ефективності системи публічного управління передбачає внесення відповідних змін у

суспільний договір між державою та громадянами з орієнтацією на ранжованість суб'єктності інтересів кожного з них. Побудова персоніфікованої держави, розширюючи сервісний потенціал публічного управління дозволяє громадянам не прилаштовуватись до її політики, а приймати активну участь у процесах її формування та реалізації, відповідно до чого вони задають відповідні нормативи ставлення до них з боку держави через певні інститути. На основі цього формується суспільне замовлення до держави, яке й виступає стратегічною основою інституційних змін у сфері публічного управління.

Встановлено, що інструментарій персоніфікації у стосунках між суспільством та державою створює ситуацію функціональної конвертації спільних зобов'язань між ними щодо забезпечення ефективності функціонування сфери публічного управління в умовах інституційних змін. Ідентифіковано функціонально-оптимізаційну значимість держави та її вплив на соціально-економічний та політичний розвиток в умовах інституційних змін й на цій основі класифіковано її інституціональний інструментарій щодо забезпечення модернізаційної сталості розвитку суспільства. Встановлено, що «держава розвитку», як модель організації держави в умовах інституційних змін, «заточена» на досягнення конкретних цілей управлінської динаміки, тоді коли персоніфікована держава задає індивідуалізовані цілі та стандарти організації системи публічного управління, які забезпечують формування довіри суспільства до інститутів держави. Запропоновано побудувати «преміальну систему публічного управління», яка б враховувала параметри статичності та динаміки, зважаючи на індивідуалізовані інтереси кожного з суб'єктів його реалізації.

## ВИСНОВКИ

У дисертаційному дослідженні розв'язано важливу наукову проблему, яка полягає в розробленні авторського підходу до обґрунтування теоретико-методологічних засад реалізації публічного управління в умовах інституційних змін, відповідно до чого сформульовано такі висновки та рекомендації.

1. Розкрито теоретико-методологічні засади дослідження публічного управління в умовах інституційних змін, на підставі чого встановлено його призначення, яке полягає у збереженні статичності взаємодії суспільства та держави шляхом утвердження єдиних цільових стандартів розподілу владних повноважень, спрямованих на координацію публічного простору. Встановлено відмінність між публічним управлінням (основний акцент зосереджує на плануванні, організації, керівництві, координації та контролі), публічним менеджментом (акцентує увагу на детермінованій діяльності суб'єктів публічної діяльності), державним (організаційно-управлінський вплив держави на сферу суспільних відносин, що забезпечує стабільність функціонування її публічного простору) та соціальним управлінням (фундаментальний інструмент інтегративного об'єднання суспільства та його впливу на функціонування соціальних інститутів держави).

Обґрунтовано, що інституційні зміни у сфері публічного управління змінюють нормативні критерії його функціонування, що в такий спосіб

призводить до виникнення нових інституційних форм та управлінських інструментів забезпечення його результативності. Ідентифіковано параметри інституційних змін: 1) інституційні зміни, які базуються на збереженні організаційної та структурної спадкоємності інституцій; 2) зміни, які спрямовані на забезпечення ефективної діяльності інституцій, що синхронізується з внутрішніми цінностями наявних інституційних структур, процедур та правил. Доведено, що інституційні зміни у сфері публічного управління стають можливими лише за умови налагодження детермінованої взаємодії між «інституційною трансформацією та політичною модернізацією», які створюють новий інституційний дизайн паритетного врахування інтересів різних груп та норм. Встановлено, що здійснення інституційних змін у сфері публічного управління завжди має супроводжуватись дотриманням легітимних норм та організаційних принципів, відповідно до яких і має відбуватись переструктурування ролі суб'єктів, які відповідають за інституційну динамізацію публічного простору держави.

2. Здійснено методологічну ідентифікацію особливостей реалізації публічного управління в умовах інституційних змін, що дозволило розкрити його внутрішньо-структурний зміст та специфіку деконструкції традиційних інституційних структур. На підставі чого встановлено результативність її операційно-адміністративної складової, що й привело до виникнення концепції «нового публічного менеджменту», що викрило суперечливість результативності традиційної бюрократичної практики та увиразнило особливу доцільність посилення сервісного потенціалу держави. Обґрунтовано новий методологічний контекст публічного управління в умовах інституційних змін, який базується на розумінні державних інституцій, покликаних забезпечувати відповідний баланс функцій взаємодії суспільства та держави шляхом самообмеження статусно-функціональної ролі держави на користь суспільства. Обґрунтовано вплив інституційних змін на сферу публічного управління, який слугує стабілізації інституційного балансу влади, передбачає запровадження системних реформ, які забезпечують докорінну модернізаційну зміну інституційних відносин. Охарактеризовано нову модель інституціоналізації сфери публічного управління, яка базується на поєднанні політичної підзвітності та адміністративного менеджеризму, скоординованої інститутами громадянського суспільства, що передбачає формування мережевої структури взаємодії державних, приватних та громадських організацій, що зумовлює необхідність формування та реалізації нового ієрархічного адміністрування, яке базується на розширенні міжкомунікативної взаємодії між основними суб'єктами сфери публічного управління.

3. Охарактеризовано державу як суб'єкт реалізації інституційних змін у сфері публічного управління, який забезпечує зміну суспільно-політичних відносин між суб'єктами публічного управління. Наведено основні компоненти ресурсного потенціалу держави щодо забезпечення зміни функціонування її інституцій, серед яких: ефективність систем державного і муніципального управління; запровадження дієвих механізмів «зворотного зв'язку» між суспільством та державою. Встановлено, що держава, як суб'єкт ініціювання та



реалізації інституційних змін: формує відповідний інституційний простір для сфери публічного управління; слугує реалізації «колективних благ»; забезпечує урівноваження позицій його інститутів; закладає необхідні формальні (прийняття чи зміна законодавства) та неформальні (зміна ціннісних пріоритетів діяльності інститутів, оновлення принципів, запровадження нової ідеології) зміни, які слугують стабілізуючою умовою її ефективного розвитку.

4. Досліджено інституційні зміни та інституційне управління у сфері публічного управління як структурні елементи його функціональної деконструкції. На підставі цього розкрито їх зміст, де під «інституційними змінами» розуміється постійний та безперервний процес кількісних та якісних змін інституційної структури діяльності органів публічної влади шляхом утвердження нових нормативів (нормальних та неформальних правил), що забезпечує трансформацію різних політичних, економічних та соціально-правових інститутів. Ідентифіковано основні фактори (зміна цілей, технологічні інновації, зміна ідеології) та типи (дискретні, інкрементальні, спонтанні, цілеспрямовані, ендогенні та ін.), які забезпечують реалізацію інституційних змін і відповідно до яких відбувається формування нових нормативів (запровадження організаційних нововведень) діяльності суб'єктів публічного управління. Виявлено, що інституційні зміни у сфері публічного управління, з одного боку, змінюють ціннісно-функціональну структуру інституційного простору держави та суспільства, а з іншого – зумовлюють виникнення відповідних змін у їх нормативному інституційному просторі. Інституційні зміни та інституційне управління як структурні елементи функціональної деконструкції публічного управління передбачають прийняття технологічних рішень інституціями, які слугують збалансуванню співвідношення різних видів управління. Охарактеризовано інституційні зміни у взаємозв'язку з інституційним управлінням як тотожним структурним елементом забезпечення функціональної деконструкції публічного управління.

5. Ідентифіковано реформування у сфері публічного управління як функціональну умову реалізації інституційних змін, відповідно до чого під ним розуміється цілеспрямована зміна певної сукупності інститутів, яка забезпечує їх трансформаційну зміну шляхом створення структурованого інституційного простору, який слугує досягненню визначених цілей щодо оновлення інституційного середовища публічного управління, закладаючи нові інституціональні нормативи для взаємодії суспільства та органів публічної влади. Досліджено інституційний дизайн реформування як чітко структурований перелік цілей, причин змін, а також політичних та адміністративних ресурсів забезпечення таких змін, які бажають запровадити нові інституціональні структури та процеси або осучаснити існуючі. Ранжовано основні компоненти реформування у сфері публічного управління (інститути, які забезпечують інституційну корекцію, відповідність між бажаним та можливим ефектом; параметри адаптаційної зміни функціонування інститутів), які формують методологічну цілісність інституційного дизайну реформування. Подано алгоритм модернізації системи публічного управління (розроблення правових актів, створення ідеальної моделі публічної служби), який характеризує

процесуальну сторону підготовки та реалізації реформування, яке розкриває причинно-наслідковий зв'язок між вимогами суспільства з одного боку, та інституційними потребами органів публічної влади з іншого боку.

6. Розкрито інституційну модернізацію у сфері публічного управління як засіб забезпечення його інституційних змін, як: 1) «технологічне перезавантаження» у діяльності органів публічної влади, яке передбачає повну або часткову реструктуризацію їх функцій, запровадження новітніх процедур шляхом ліквідації застарілого інструментарію; 2) процес реновації, який передбачає технологічну заміну інструментарію інститутів його функціонування шляхом технологічного відновлення результативності їх функціонування. Класифіковано її види (модернізація держави, модернізація економіки, модернізація галузей промисловості, модернізація кластерів), які передбачають створення ефективних інституцій щодо довгострокового вирішення її стратегічних та тактичних проблем функціонування. Розроблено підхід до розмежування прогресивної (забезпечує оновлення й одночасно осучаснення функціональної структури взаємодії органів публічної влади та громадянського суспільства) та прискореної (запровадження системних реформ; використання та адаптація провідного досвіду реформаційного оновлення системи публічного управління; формування ефективної системи підготовки публічного персоналу) інституційної модернізації у сфері публічного управління.

7. Охарактеризовано інституційні зміни як інструмент підвищення ефективності діяльності інститутів публічного управління України, які передбачають побудову нового конструкту функціонування системи органів публічної влади, зумовлюють принципово нову методологію прийняття публічних рішень та їх реалізації. Визначено кореляцію між ефективністю публічного управління, яка передбачає оптимізаційну синергію інституційних змін, які характеризують зміну інституційної структури функціонування органів публічної влади внаслідок чого оновлюється набір формальних та неформальних правил, які визначають інституціональний простір їх діяльності. Ранжовано основні фактори, які забезпечують інституційні зміни у сфері публічного управління України та класифіковано основні типи інституційних змін. Встановлено, що забезпечення функціонування системи публічного управління України передбачає передусім запровадження дискретних змін, які мають відбуватись еволюційним шляхом і гарантувати відповідний рівень технологічної рівноваги між суб'єктами публічного управління, з одного боку, а з іншого – між суспільством та органами публічної влади. З'ясовано, що функціональним призначенням публічного управління України в умовах інституційних змін має виступати реалізація «інституціонально-стабілізуючих функцій», які забезпечуватимуть результативність запровадження системних реформ у різних сферах суспільного життя, що забезпечить відповідну рівновагу діяльності її інститутів.

8. Класифіковано основні фактори (екзогенні, ендегенні, інкрементальні, еволюційні та революційні процеси), які забезпечують інституційні зміни у сфері публічного управління України. Класифіковано основні типи інституційних змін (інкрементальні, еволюція інститутів,

революційні). Обґрунтовано інституціональну політику як інструмент забезпечення ефективності публічного управління України в умовах інституційних змін. Доведено, що держава у процесі реалізації інституціональної політики, зміцнює свої власні позиції в протизвагу позицій суспільства, внаслідок цього вона отримує більше переваг, на відміну від суспільства, яке опиняється в ситуації необхідності ініціювання нового циклу змін. Встановлено, що інструментарій інституціональної політики, аби слугувати підвищенню ефективності системи публічного управління України, має бути спрямований на успішну реалізацію суспільних реформ, покликаних забезпечити «послідовність перетворень та побудову інституціональної траєкторії, яка веде до реалізації загальностратегічних цілей розбудови держави. З'ясовано, що адміністративне реформування, яке закладає фундаментальні технологічні принципи таких змін, визначає параметри взаємодії між розвитком інститутів та стабільністю функціонування системи публічного управління.

9. Досліджено побудову держави розвитку та персоналізованої держави як засоби ефективної реалізації публічного управління України в умовах інституційних змін, розкрито їх сутність та інструментарій функціонування. Запропоновано під «державою розвитку» розуміти модель держави, яка передбачає побудову «продуктивного» інституціонального середовища, яке б формувало інституціональні умови для розвитку інститутів держави, базується на запровадженні інтенсивних інноваційних технологій, стратегічним пріоритетом для якої є реалізація «інституціональних проєктів», спрямованих на ініціювання та стимулювання нововведень у сфері організації системи публічного управління. Розроблено критерії забезпечення ефективності публічного управління в умовах інституційних змін, серед яких: подолання конфлікту інтересів суб'єктів розвитку держави; ліберальне «зрощення» інтересів публічних службовців як адміністраторів розвитку та підприємців; формалізація каналів рекрутування адміністраторів розвитку, спираючись на міцні неформатні мережі взаємовідносин між суб'єктами публічного управління, які слугують побудові держави розвитку в Україні.

## **СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ**

### **Праці, що відображають основні наукові результати дисертації**

1. Козак І.П. Публічне управління у контексті сучасних дослідницьких підходів. *Державно-управлінські студії*. 2018. № 10. URL: <http://studio.ipk.edu.ua/derzhavno-upravlins-ki-studii-10-12-2018/>
2. Козак І.П. Інституційні зміни у сфері публічного управління як об'єкт наукового аналізу. *Економіка та держава*. 2019. Вип. 1(9). С. 96-100.
3. Козак І.П. Особливості реалізації публічного управління в умовах інституційних змін: методологічна ідентифікація проблеми. *Економіка та держава*. 2018. № 6. С. 91-94.
4. Козак І.П. Інституційні зміни у публічному управлінні як тренд сучасного розвитку. *Держава та регіони*. 2020. Вип. 2 (70). С. 95-100.

5. Козак І.П. Держава як суб'єкт реалізації інституційних змін у сфері публічного управління. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія «Державне управління»*. 2020. Вип. 31 (70). № 3. С. 11-17.

#### **Статті в зарубіжних виданнях**

6. Kozak I.P. Realization of public administration in the modern conditions of social development. *Středoevropský věstník pro vědu a výzkum*. 2020. № 2 (63), P. 57-66.

#### **Праці, що додатково відображають наукові результати дисертації**

7. Козак І.П. Реалізація інституційних змін у сфері публічного управління: державницький аспект. *Наукові дослідження, відкриття та розвиток технологій в сучасній науці*: матеріали науково-практичної конференції (м. Харків, 17-18 квітня 2020 р.). Херсон: «Молодий вчений», 2020. С. 72-73.

8. Козак І.П. Роль держави у процесах ініціювання результативних інституційних змін. *Сучасний рух науки*: тези доп. X міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Дніпро, 2-3 квітня 2020 р.). Дніпропетровськ, 2020. Т.2. С. 585-588.

9. Козак І.П. Феномен інституційної модернізації у сфері публічного управління: деякі аспекти. *Науково-практичне забезпечення надання публічних послуг в умовах децентралізації*: III Всеукраїнська інтернет-конференція (м. Київ, 15 квітня 2020 р.). Київ: ТОВ «Видавничий дім «АртЕк», 2020. С. 49-51.

10. Козак І.П. Інституційні зміни у сфері публічного управління як структурні елементи його функціональної деконструкції. *Проблематика процесу децентралізації надання послуг в об'єднаних територіальних громадах*: матеріали доповідей та тез круглого столу (м. Київ, 15 квітня 2020 р.). Київ: ТОВ «Видавничий дім «АртЕк», 2020. С. 71-73.

11. Козак І.П. Інституційна модернізація у сфері публічного управління як засіб забезпечення його інституційних змін. *Державне управління в Україні: виклики та перспективи*: міжнародна науково-практична конференція (м. Запоріжжя, 8-9 травня 2020 р.). Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2020. С. 6-9.

#### **АНОТАЦІЯ**

**Козак І.П. Реалізація публічного управління в умовах інституційних змін. Рукопис.**

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.01 – теорія та історія державного управління.

Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України. Київ, 2020.

У роботі здійснено науково-теоретичне обґрунтування реалізації публічного управління в умовах інституційних змін та розроблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення процедур та технологій його реалізації у сучасних умовах суспільного розвитку.

Розкрито теоретико-методологічні засади дослідження публічного управління в умовах інституційних змін. Обґрунтовано, що інституційні зміни у сфері публічного управління змінюють нормативні критерії його функціонування, що в такий спосіб призводить до виникнення нових інституційних форм та управлінських інструментів забезпечення його результативності. Здійснено методологічну ідентифікацію особливостей реалізації публічного управління в умовах інституційних змін. Охарактеризовано державу як суб'єкт реалізації інституційних змін у сфері публічного управління. Досліджено інституційні зміни та інституційне управління у сфері публічного управління як структурні елементи його функціональної деконструкції. Ідентифіковано реформування у сфері публічного управління як функціональну умову реалізації інституційних змін.

**Ключові слова:** деконструкція, держава, державна політика, інституційне управління, інституційні зміни, публічна політика, публічне управління.

#### ANOTATION

**Kozak I.P. Implementation of public administration in the context of institutional change. Manuscript.**

The dissertation on competition of a scientific degree of the candidate of sciences in public administration on a specialty 25.00.01 – the theory and history of public administration. Institute of Personnel Training of the State Employment Service of Ukraine. Kyiv, 2020.

The scientific-theoretical substantiation of realization of public management in the conditions of institutional changes and development of practical recommendations on improvement of procedures and technologies of its realization in modern conditions of social development is carried out in the work.

Theoretical and methodological principles of public administration research in the conditions of institutional changes are revealed. It is substantiated that institutional changes in the field of public administration change the normative criteria of its functioning, which thus leads to the emergence of new institutional forms and management tools to ensure its effectiveness. The methodological identification of the peculiarities of the implementation of public administration in the conditions of institutional changes is carried out. The state is characterized as a subject of implementation of institutional changes in the field of public administration. Institutional changes and institutional management in the field of public administration as structural elements of its functional deconstruction are studied. Reforms in the field of public administration have been identified as a functional condition for the implementation of institutional changes. Institutional modernization in the field of public administration as a means of ensuring its institutional changes is revealed. Institutional changes are characterized as a tool to increase the efficiency of public administration institutions of Ukraine. The main factors (exogenous, endogenous, incremental, evolutionary and revolutionary processes) that provide institutional changes in the field of public administration of Ukraine are classified.

It is established that the tools of institutional policy to serve to improve the efficiency of Ukraine's public administration system should be aimed at successful implementation of social reforms designed to ensure "a sequence of transformations and building an institutional trajectory that leads to the overall strategic goals of state building. It was found that administrative reform, which lays down the fundamental technological principles of such changes, determines the parameters of interaction between the development of institutions and the stability of the public administration system. 9. The construction of the state of development and the personalized state as means of effective realization of public administration of Ukraine in the conditions of institutional changes is investigated, their essence and tools of functioning are opened.

**Key words:** deconstruction, state, public policy, institutional management, institutional change, public policy, public administration.

### ANOTATION

Kozak I.P. Mise en œuvre de l'administration publique dans le contexte du changement institutionnel. Manuscrit.

Le mémoire sur le concours d'un diplôme scientifique du candidat en sciences en administration publique sur une spécialité 25.00.01 – la théorie et l'histoire de l'administration publique. Institut de formation du personnel du Service national de l'emploi de l'Ukraine. Kiev, 2020.

La justification scientifique et théorique de la réalisation de l'administration publique dans les conditions des changements institutionnels et le développement de recommandations pratiques sur l'amélioration des procédures et des technologies de sa réalisation dans les conditions modernes du développement social sont effectués dans le travail.

Les principes théoriques et méthodologiques de la recherche en administration publique dans les conditions des changements institutionnels sont révélés. Il est prouvé que les changements institutionnels dans le domaine de l'administration publique modifient les critères normatifs de son fonctionnement, ce qui conduit ainsi à l'émergence de nouvelles formes institutionnelles et d'outils de gestion pour assurer son efficacité. L'identification méthodologique des particularités de la mise en œuvre de l'administration publique dans les conditions des changements institutionnels est réalisée. L'État est caractérisé comme un sujet de mise en œuvre des changements institutionnels dans le domaine de l'administration publique. Les changements institutionnels et la gestion institutionnelle dans le domaine de l'administration publique en tant qu'éléments structurels de sa déconstruction fonctionnelle sont étudiés. Les réformes dans le domaine de l'administration publique ont été identifiées comme une condition fonctionnelle de la mise en œuvre des changements institutionnels. La modernisation institutionnelle dans le domaine de l'administration publique comme moyen d'assurer ses changements institutionnels est révélée. Les changements institutionnels sont caractérisés comme un outil permettant d'accroître l'efficacité des institutions de l'administration publique ukrainienne.

**Mots-clés:** déconstruction, état, politique publique, gestion institutionnelle, changement institutionnel, politique publique, administration publique.

Підписано до друку 30.10.2020  
Формат 148x210 мм. Обл.-вид.арк. 0,9.  
Наклад 100 прим.

Свідоцтво серії ДК № 1805 від 25.05.2004  
Віддруковано з оригінал-макета в Інституті підготовки кадрів державної служби  
зайнятості України  
03038, м. Київ, вул. Нововокзальна, 17, тел. (044) 536 -14-85